

АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ

www.aktivnipotrebiteli.bg

Бебелефон

Спокоен сън за деца и родители

Мебели

Проверете кои са качествени

Пари

Как да управляваме
семеиния си бюджет?

Банковни карти

Как да си върнем парите
при кражба?

Тест на енергоспестяващи лампи

Тест на батерии

Тест на външни хард дискове

ISSN 1314-0353

9 771312 783004 >

Съдържание

Актуално 3-4

Кампания за енергийна ефективност 5

Храни и етикети 6-7

Семеен бюджет 8

Банкови карти и кражби 9

ТЕСТ Батерии 10-13

ТЕСТ Нискобюджетни енергоспестяващи лампи 14-16

ТЕСТ Преносими хард дискове 17-20

Проверените български мебели 21

Тест на батерии

Познавате ли качествата на батериите?

стр. 10-13

Тест на енергоспестяващи лампи

Оправдани ли са високите им цени?

стр. 14-16

Тест на външни хард дискове

Изберете най-подходящия според нуждите си

стр. 17-20

Бебелефон 22

Билети онлайн 23

Колко са скъпи услугите в България 24

Автогол 25

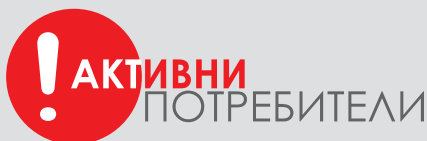

Как да получите списание „Активни потребители“? 26

Опасни стоки 27

Списание „Активни потребители!“ не публикува търговски реклами. Издържа се само от вашата подкрепа. Купувайки списанието, вие поддържате независимостта ни от интересите на търговците!

Списание „Активни потребители!“ публикува уникални, експертни и независими изследвания, които ви пестят време и пари. Без вашата помощ то няма да може да съществува! Можете да ни подпомогнете като се абонирате за Списание „Активни потребители“!

Списание „Активни потребители!“ е списанието, което ви помага:

- да получавате най-доброто качество срещу парите си
- да познавате правата си
- да сте информирани за важните потребителски теми

Издание на
Българска национална
асоциация Активни потребители

Изпълнителен директор
Богомил Николов

Редакционен екип
Светослава Банчева
Богомил Николов
Инес Субашка
Радослав Мирчев
Николай Златев
Пламен Иванов

Разпространение
Венета Пейчева

Печат
Алианс Принт

ISSN 1314-0353

За абонамент
www.aktivnipotrebiteli.bg/abonament/

Банкова сметка
IBAN: BG67 FINV 9150 1000 0652 34
BIC: FINVBGSF
Първа Инвестиционна Банка АД,

За контакт
София 1000
ул. „Врабча“ № 26
тел. 02/989 01 06
факс. 02/989 01 07
bnar@bnar.org
www.aktivnipotrebiteli.bg

Омбудсманът срещу банковия произвол

Противоконституционна ли е едностранната промяна на лихвите?

„Активни потребители“ подкрепя позицията на Омбудсмана, който препоръча на министъра на финансите и на управителя на БНБ да защитят правата на потребителите на банкови услуги в България. Константин Пенчев намира несъответствия в Закона за потребителския кредит и най-вече – в дефиницията на „референтен лихвен процент“ и изискванията към методологията на неговото определяне. Да припомним – кредиторът може за съчинява тази „методология“ (според §6, т. 1 от допълнителните разпоредби на ЗПК). Според Пенчев възможността да се променят едностранно договорите за кредит без обективни критерии за условията на тези промени поражда съмнение за противоконституционност. Потребителят трябва да е равнопоставен на кредитора. Това може да е налице само при спазването на следните три критерия, взети заедно:

1. След подписване на договора за кредит (с плаваща лихва), банката не решава, а само изчислява лихвеното плащане за следващия период.
2. Клиентът трябва да е в състояние да повтори изчисленията на банката и да достигне до същия размер на лихвата, който е изчислила и банката.
3. Лихвата по кредит, ипотечен и потребителски, може да се променя само под влияние на пазарни лихвени фактори, които са ясно и предварително описани в договора за кредит.

В момента определението на „референтен лихвен процент“ в ЗПК не отговаря на нито един от посочените критерии. Първо, лихвите, определяни от банките, се променят по решение на техния управителен орган. Второ, хората не могат да изчислят лихвата си, защото т.нар. методологии на банките изброяват факторите описателно, неясно и без да упоменават теглото на всеки фактор поотделно. И трето, освен пазарни лихвени фактори, банките включват нелихвени фактори като промяна на регулациите на БНБ, например – „и лихвени разходи, специфични за банката“. Така клиентите на банките са поставени в неравностойно, подчинено положение спрямо кредитора, който може и на практика променя лихвите по отпуснатите им кредити едностранно и произволно.

Негодно олио

Агенцията по безопасност на храните проверява заведения и търговски обекти в страната

209 бутилки олио са конфискували в Сливен служители на агенцията по безопасност на храните и „Метрологичен и технически надзор“. Инспекторите са проверили два склада за хранителни стоки, един супермаркет и един хипермаркет. Намерени са бутилки олио без сертификат за качество и с непълна етикетировка. При някои от етикетите е бил обявен по-голям грамаж от реалния или е липсвала информация за производителя. Съставени са акт и предписание по Закона за храните, а по случая е образувано дознание. Агенцията по безопасност на храните проверява и дали заведенията предлагат асортимента, за който са регистрирани. Тя ще следи и дали хипермаркетите предлагат храни с изтекъл срок на годност на хотелите, след като се появили данни, че хипермаркети пращат храни с изтекъл срок за All inclusive.

Рекламата на д-р Енчев е дискриминация

Посланията са неетични и въвеждат в заблуждение

Рекламната кампания на д-р Енчев е подчертано дискриминационна, антивъзпитателна и обидна, дори и за неговите пациенти, твърдят възмутени граждани, подали жалби в Националния съвет по саморегулация (НСС). Посланието „Мога да контролирам живота си! Благодаря ви, д-р Енчев!“ внушава идеята, че само красивите жени успяват в живота, което навежда на мисълта за неравно третиране и подбуждане към дискриминация. Друг жалбоподател пита как да обясни на дъщеря си посланието „Прекалено красива съм, за да работя“. По този повод

председателят на Етичната комисия на НСС Гриша Камбуров казва, че рекламната кампания има обиден и дори агресивен характер. Според него младите и неопитни потребители лесно могат да станат жертва на подобни внушения. Посланията са определени от НСС като подвеждащи и заблуждаващи. Те създават у потребителя представа, които не отговарят на реалността. Етичната комисия към НСС препоръчва сегашните реклами да се премахнат и да бъдат изготвени отново, но с чувство за отговорност към потребителя и обществото.

Без отрови в бебешките бутилки

Забраната за бисфенол А в бебешки шишета и бутилки влезе в сила в ЕС от първи юни

Всички бебешки бутилки, съдържащи тази субстанция, трябва да се премахнат от рафтовете на магазините в Европейския съюз (ЕС). Директивата (2011/8/ЕС) влезе в сила на първи юни, след като бе приета още през януари тази година. През шестмесечния период търговци доброволно изтегляха бутилки с бисфенол А от пазара. От първи март бе забранено и производството на тези шишета в ЕС.

Какво представлява бисфенол А?

Това е органична молекула, която се използва в производството на поликарбонатна пластмаса, от която се правят изделия от пластмаса като бебешките бутилки например.

Къде е опасността?

Част от бисфенол А от пластмасата може да попадне в детската храна, ако бутилките се затоплят на висока температура. През първите шест месеца от живота на децата излагането на тази съставка е най-силно, особено ако изкуственото хранене е единственият начин на хранене. Детският организъм расте и няма способността да разгради бисфенол А. Смята се, че бисфенол А може да доведе до нарушения на хормоналната и имунната система, да увреди мъжката полова система, да увеличи риска от някои видове рак, да доведе до затлъстяване, инсулинова резистентност, спонтанен аборт.

Къде се среща?

Освен в бебешки шишета бисфенол А се среща и в шишета за вода, метални кутии за хранене, бутилки за напитки, зъболекарски пломби, електрически и електронни стоки.

Още през 2010 Франция и Дания ограничиха използването на бисфенол А. Франция се фокусира върху бебешките бутилки, докато в Дания властите забраниха употребата му в други изделия, предназначени за пренос на детска храна.

Токсични химикали в стоки за бита

Вредните фталати са забранени в детските играчки, но се влагат в други стоки

Европейският съюз ще забрани шест токсични химикала в рамките на три до пет години, съобщават от Европейската комисия. Три от тях често се използват за направата на пластмасови предмети от бита. Сред съединенията, които ще бъдат забранени, са три вида фталати, аромат, базиран на мускус, стабилизатор на пламъка и втвърдител за епоксидна смола. Макар че най-токсичните фталати вече са забранени в детските играчки още от 1999 г., проучване през октомври 2010 г. показва, че някои от тях често се срещат в принадлежности за бита и редовно се използват от деца.

Течните препарати не перат по-добре от праховете

Предимствата им са, че не избелват цветовете и производството им щадя околната среда

Нови тестове на британската потребителска организация Which? показват, че прането с течни препарати и гелове не може да се сравнява с цялостния почистващ ефект, който имат гранулираните прахове и таблетките. Тествани са 12 от най-популярните течни, концентрирани течни препарати и гелове. Оказва се, че никой от тях не отговаря на новите, по-строги изисквания към праховете за пране. Експертите на Which? установяват, че те не са толкова добри в отстраняването на цветни петна (от трева, кръв, червено вино, плодови сокове), колкото прахообразните препарати и таблетките. Причината е, че не съдържат белина. Тестът за белина, при който се измерва колко ярки са белите дрехи след 6 изпира-

ния, показва, че течните препарати не запазват белия цвят на текстилните тъкани по-добре от праховете и таблетките. Това значи, че гелът на „Ариел“, произведен по нова формула, вече не е номер едно сред най-препоръчваните от Which? препарати за пране.

Сред големите предимства на течните препарати и гелове е, че те почистват петната от храна, мазнина и грим също толкова добре, както праха с най-добър резултат, но от тях цветовете на дрехата не избледняват. По този показател прахът и таблетките за пране остават малко по-назад.

Друго съществено предимство на течните препарати, особено на концентрираните е, че при производ-

ството им има по-малък отрицателен ефект върху околната среда. Почти всички тествани течни препарати имат някакъв вид „зелено“ лого или екологично твърдение върху опаковката си. На пръв поглед е трудно човек да прецени дали зелените претенции са оправдани, но факт е, че когато течният препарат е концентриран или двойно-концентриран, това значи, че ще използвате по-малка част от него за всяко изпиране, тоест – ще перете повече пъти с по-малко опаковки. Някои производители твърдят, че за концентратите са използвали с 50% по-малко вода и опаковки и до 2/3 по-малко товарен транспорт в сравнение с производството на стандартните течни препарати.

Енергийна ефективност

Кампанията „Coolproducts for a cool planet“

Coolproducts (www.coolproducts.eu) е кампания, която има за цел да постави амбициозни минимални изисквания за енергийна ефективност и други екологични аспекти на продуктите, продавани в Европейския съюз. В съвременния забързан свят всеки ден се появяват нови технологии, които консумират все повече енергия. Затова трябва да спрем и да помислим как бихме могли да намалим негативните последици за околната среда.

Енергийната ефективност е тема, която е на път да се превърне в основна задача на обществото. Продуктите, които използваме в ежедневието си – от компютри до телевизори и бойлери – консумират много енергия и влияят негативно на околната среда. Чрез употребата на бойлери се отделя същото количество вредни емисии, колкото в целия транспортен сектор. Ако искаме да спасим климата и природата, както и да намалим сметките си за електричество, трябва да принудим производителите да направят продуктите си по-екологични и ефективни. Също така трябва да подобрим рециклирането им и да се отървем от токсичните химикали, които се съдържат в част от тях.

Доста хора вече са направили първата крачка, закупувайки енергоспестяващи уреди. Проблемът е, че пазарът е преситен с много продукти. Няма регулация, която да способства за премахването на енергоемки продукти, а липсата на достоверна информация усложнява задачата още повече.

Добрата новина е, че ЕС работи по въпроса за поставяне на минимални екологични изисквания за продуктите, произвеждани на територията на 27-те страни членки. Според директивата (Директива 2009/125/ЕС) за екодизайн на електрическите уреди в бъдеще трябва да се произвеждат само продукти, които отговарят на определени условия за енергийна ефективност и други екологични изисквания. Амбициозната 10-годишна стратегия предвижда в европейската енергетика да бъдат инвестирани трилион евро за подобряване на ефективността и намаляване на замърсяването. Целта на стратегията е до 2020 г. въглеродните емисии да бъдат съкратени с 20%, използването на вятърна и слънчева енергия да нарасне с 20% и ефективността да се увеличи също с 20%.

Проблемът е, че доста влиятелни индустриални лобита са силно заинтересовани да попречат на потребителите да направят екологичен избор. Те целят да забавят и дори да спрат промяната. Кампанията „Coolproducts for a cool planet“ решително се противопоставя на тези опити, показва какво се случва зад кулисите и популяризира мерките, които трябва да се вземат.

Климатизи

Очаква се консумацията на електроенергия от използването на климатизи в Европа да нарасне повече от два пъти до 2020 г. и да достигне 75 TWh годишно. По тази причина кампанията „coolproducts“ настоява:

- Задължително подобряване на енергийната ефективност на климатизите, които се използват за жилища и офиси.
- Задължително снижаване на загубите на електроенергия до 0 Вата, когато климатикът не се използва.
- Забрана да се използват в климатизите хладилни флуиди, които вредят на околната среда.
- По-амбициозно енергийно етикетране, което реално да насърчава най-ефективните продукти.

Котли и бойлери

Те са отговорни за 25% от всички емисии на въглероден диоксид и имат същия принос като целия автомобилен транспорт. По тази причина кампанията „coolproducts“ иска:

- Всички котли и бойлери в бъдеще да използват по възможност възобновяеми енергийни източници. В противен случай производството им да е съобразено с последните технологии и да отговарят на изискванията за „най-добра кондензация“.
- Консултантите в магазина и монтажниците на уредите да обясняват на потребителите значението на енергийните етикети от А до G, така че те да станат популярно и лесно средство за сравнение между различните стоки при покупка.
- Да се ограничи замърсяването на въздуха, околната среда и излъчването на вредни емисии.

Четете в Брой 6, 2011 г. кои енергийно неефективни практики атакува кампанията Coolproducts for a cool planet и какви мерки предлага за намаляване на потреблението при компютри, монитори, електродвигатели, хладилници и фризьери, електрически крушки, телевизори и др.

Храни и етикети

„Ниско енергийно съдържание”, „без добавени захари”, „източник на витамини” – научете какво се крие зад тези твърдения

Знаем ли какво означават твърденията на хранителните етикети? Какво трябва да се разбира под термина „ниско съдържание на мазнини” или „без енергийно съдържание”? Има ли норми и правила, или производителите могат свободно да тълкуват твърденията?

Следващата таблица и обяснения дават детайлна картина какво трябва да търсим по етикетите и как да го тълкуваме.

Ниско енергийно съдържание

За да се направи такова твърдение и подобно на него, носещо същото значение за потребителите, продуктът не трябва да съдържа повече от 40 kcal (170 kJ)/100 гр за твърди и повече от 20 kcal (80 kJ)/100 мл за течни храни. За трапезни подсладители границата е 4 kcal (17 kJ)/порция с еквивалентните подслаждащи качества на 6 гр захароза (около една чаена лъжичка захароза).

Намалено енергийно съдържание

Енергийната стойност е намалена с поне 30% и да се посочва кое я прави с намалено енергийно съдържание.

Без енергийно съдържание

Продуктът не трябва да съдържа повече от 4 kcal (17 kJ)/100 мл. За трапезни подсладители границата е 0,4 kcal (1,7 kJ)/порция с еквивалентните подслаждащи качества на 6 гр захароза (около една чаена лъжичка захароза).

Ниско съдържание на мазнини

Продуктът съдържа не повече от 3 гр мазнини на 100 гр за твърди или 1,5 гр мазнини на 100 мл за течни храни

(1,8 гр мазнини на 100 мл при полу-безмаслени млека).

Без съдържание на мазнини

Продуктът съдържа не повече от 0,5 гр мазнини на 100 гр или 100 мл храна. Твърдения, изписани по този начин: „X% без съдържание на мазнини” се забраняват.

Ниско съдържание на наситени мазнини

Общото съдържание на наситените мастни киселини и транс мазнини не трябва да е повече от 1,5 гр на 100 гр за твърди или 0,75 гр/100 мл за течни храни и никога това общо количество не трябва да носи повече от 10% от енергийната стойност на продукта.

Без съдържание на наситени мазнини

Общото съдържание на наситените мастни киселини и транс-мазнини не трябва да превишава 0,1 гр наситена мазнина на 100 гр или 100 мл.

Ниско съдържание на захари

Продуктът не трябва да съдържа по-

вече от 5 гр захар на 100 гр за твърди и 2,5 гр захар на 100 мл за течни храни.

Без съдържание на захари

Продуктът не съдържа повече от 0,5 гр захар на 100 гр или 100 мл.

Без добавени захари

Продуктът не трябва да съдържа повече от 0,5 гр захар на 100 гр или 100 мл.

Ниско съдържание на натрий/сол

Продуктът не бива да съдържа повече от 0,12 гр натрий или еквивалентната стойност сол на 100 гр или 100 мл. За води, различни от натурална минерална вода, количеството не трябва да надвишава 2 мг натрий на 100 мл.

Много ниско съдържание на натрий/сол

Продуктът не бива да съдържа 0,04 гр натрий или еквивалентната стойност сол на 100 гр или 100 мл. Твърдението не може да се използва за минерални или други води.

Ниско енергийно съдържание	Намалено енергийно съдържание	Без енергийно съдържание	Ниско съдържание на мазнини	Без съдържание на мазнини
Ниско съдържание на наситени мазнини	Без съдържание на наситени мазнини	Ниско съдържание на захари	Без съдържание на захари	Без добавени захари
Ниско съдържание на натрий/сол	Много ниско съдържание на натрий/сол	Без съдържание на натрий/сол	Източник на хранителни влакнини (т.нар. фибри)	Високо съдържание на хранителни влакнини
Източник на белтък	Високо съдържание на белтък	Източник на (име на витамин/и) и/или (име на минерал/и)	Високо съдържание на (име на витамин/и) и/или (име на минерал/и)	Съдържа (име на хранително вещество или друго вещество)
Повишено съдържание на (име на хранително вещество)	Намалено съдържание на (име на хранително вещество)	Лайт	Натурална/натурално	Източник на Омега-3 мастни киселини
Високо съдържание на Омега-3 мастни киселини	Високо съдържание на мононенаситени мазнини	Високо съдържание на полиненаситени мазнини	Високо съдържание на ненаситени мазнини	

Без съдържание на натрий/сол

Продуктът не трябва да съдържа над 0,005 гр натрий или еквивалентната стойност сол на 100 гр или 100 мл.

Източник на хранителни влакнини (т.нар. фибри)

Храната може да е източник на фибри, ако съдържа поне 3 гр фибри на 100 гр продукт или поне 1,5 гр фибри на 100 kcal.

Високо съдържание на хранителни влакнини

Съдържанието на фибри трябва да е поне 6 гр на 100 гр или поне 3 гр фибри на 100 kcal.

Източник на белтък

Това твърдение може да се направи, ако поне 12% от енергийната стойност на храната идва от белтъци.

Високо съдържание на белтък

Това твърдение може да се направи, ако поне 20% от енергийната стойност на храната идва от белтъци.

Източник на (име на витамин/и) и/или (име на минерал/и)

За да бъде една храна източник на витамини и/или минерали тя трябва да съдържа поне значително количество от тях, според определението в приложение към Директива (90/496/ЕИО) (вижте карето към статията).

Високо съдържание на (име на витамин/и) и/или (име на минерал/и)

Продуктът трябва да съдържа поне двойно количество витамини и/или минерали на посочената стойност при „Източник на витамини и/или минерали“.

Съдържа (име на хранително вещество или друго вещество)

Хранително вещество или друго вещество, по отношение на което се прави претенцията, трябва да се съдържа в крайния продукт в количество, което ще предизвика хранителния или физиологичния ефект, за който се твърди, че е установен от общоприето научно доказателство. За витамини и минерали количеството е както при „Източник на витамини и/или минерали“.

Повишено съдържание на (име на хранително вещество)

Твърдение, че съдържанието на едно хранително вещество, различно от витамини и минерали, е повишено, може да се направи, ако то е поне 30% по-

високо в сравнение с друг продукт, съдържащ същото хранително вещество.

Намалено съдържание на (име на хранително вещество)

Твърдение, че съдържанието на едно хранително вещество е намалено, може да се направи, ако намалението на съдържанието е най-малко с 30% в сравнение със сходен продукт, с изключение на микронутриенти, където се приема 10% разлика в референтните стойности, както е предвидено в Директива 90/496/ЕИО, а по отношение на натрий или еквивалентната стойност за сол се приема 25% разлика.

Лайт

Продуктът трябва да отговаря на характеристиките, посочени за термина „намалено“, но и да обяснява кое го прави лайт.

Натурална/натурално

В случаите, когато дадена храна в естествения си вид отговаря на условията или условията на настоящото приложение при използване на хранителната претенция, терминът „натурална/натурално“ може да се използва като представка към същата претенция.

Източник на Омега-3 мастни киселини

Продуктът трябва да съдържа поне 0,3 гр алфа-линоленова киселина на

100 гр и на 100 kcal или поне 40 мг от сбора на ейкозапентаенова киселина и докозахексаенова киселина на 100 гр или на 100 kcal.

Високо съдържание на Омега-3 мастни киселини

Продуктът трябва да съдържа поне 0,6 гр алфа-линоленова киселина на 100 гр и на 100 kcal или поне 80 мг от сбора на ейкозапентаенова киселина и докозахексаенова киселина на 100 гр или на 100 kcal.

Високо съдържание на мононенаситени мазнини

Поне 45% от мазнините в продукта трябва да идват от мононенаситени мазнини. Освен това мононенаситените мазнини трябва да дават повече от 20% от енергийната му стойност.

Високо съдържание на полиненаситени мазнини

Поне 45% от мазнините в продукта трябва да идват от полиненаситени мазнини. Освен това полиненаситените мазнини трябва да дават повече от 20% от енергийната му стойност.

Високо съдържание на ненаситени мазнини

Поне 70% от мазнините в продукта трябва да идват от ненаситени мазнини. Освен това ненаситените мазнини трябва да дават повече от 20% от енергийната му стойност.

Приложение към Директива (90/496/ЕИО)

Витамины и минерали, които могат да бъдат обявени, и техният препоръчителен дневен прием (ПДП)*

Витамин А мкг	800	Витамин D мкг	5
Витамин Е мг	10	Витамин С мг	60
Тиамин мг	1,4	Рибофлавин мг	1,6
Ниацин мг	18	Витамин B6 мг	2
Фолатин мкг	200	Витамин B12 мкг	1
Биотин мг	0,15	Пантотенова киселина мг	6
Калций мг	800	Фосфор мг	800
Желязо мг	14	Магнезий мг	300
Цинк мг	15	Йод мкг	150

По принцип 15 % от посочения в настоящото приложение препоръчителен прием за 100 г или 100 мл, или за опаковка, ако опаковката съдържа само една порция, е количеството, което трябва да се има предвид, за да се реши какво представлява значително количество.

* Източник: Директива (90/496/ЕИО):

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:13:10:31990L0496:BG:PDF>

Семеен бюджет

Сравнявайте цените и избягвайте кредитите, съветва интернет сайтът за потребителско обучение www.Dolceta.eu

Правите всичко по силите си, за да „свържете двата края“ всеки месец... Имате толкова много задължения, че се чудите как да смогнете. Бихте искали да отидете на почивка, но не знаете дали това е оправдано от финансова гледна точка. Искате да контролирате по-добре разходите си. Ето няколко съвета от проекта за онлайн обучение на потребителите.

Как да изработим семеен бюджет?

Управляването на семейния бюджет не е лесна задача. Планирането на приходите и разходите трябва да става по такъв начин, че всички получени пари да са достатъчни да задоволят нуждите на членовете на семейството.

Стъпка 1:

Описание на приходите и разходите в семейството

За определен период от време (напр. един месец) всеки ден записвайте в тетрадка приходите и разходите в семейството. Това се нарича „семеино счетоводство“. Разделете тетрадката на две графи, като в едната записвате колко са приходите за този период, а в другата - колко пари харчите и за какво. В графа приходи впишете всички пари, които семейството получава в рамките на този месец. Отчет за разходите правете всеки ден.

Например в графа разходи за един ден можете да впишете:

Дата: 25.02.2011	
Храна:	15 лв.
Транспорт:	8 лв.
Вестници:	2 лв.

В края на седмицата съберете сумите на разходите от отделните дни и запишете вашия „седмичен отчет на разходите“, който примерно може да изглежда така:

Седмица: 4	
Храна за вкъщи:	90 лв.
Закуски навън:	15 лв.
Дрехи и обувки:	25 лв.
Транспорт:	40 лв.
Телефон:	38 лв.
Ток:	45 лв.
Вода:	8 лв.
Уроци по английски:	50 лв.
Други:	40 лв.
Общо за седмицата	351 лв.

В края на месеца направете „месечен отчет на разходите“, който ще покаже дали те са повече от приходите или обратно.

Стъпка 2:

Направете план на важните за всички членове на семейството неща

Това означава така да се разпределят бъдещите разходи, че те да са по-малко или колкото очакваните за следващия месец приходи. Определете за какви неща искате или трябва да похарчите част от парите и какво ще направите с останалите – ще си купите още нещо или ще ги спестявате, за да ги вложите в дългосрочни начинания или в по-големи покупки.

Полезен съвет: Ако спестявате поне по 5% от приходите си на месец, тези пари в дългосрочен план ще могат да компенсират обичайната инфлация.

Стъпка 3:

Изработване на финансов план за годината

След като вече имате няколко месечни плана, вие сте готови да изработите годишния финансов план на семейния си бюджет. Трябва разумно да планирате (доколкото е възможно предварително) всички очаквани приходи за следващата година и разходите, които предстоят. Оставете 5-6% резерв, както и суми за непредвидени разходи. Включете всичко, за което се сетите (напр. изплащане на кредити, наем за жилище, определена сума, която решавате да спестявате и др.), както и евентуално спечелване на стипендия, планирано повишаване на заплатата, заплата от второ работно място и др. Разбирането на необходимостта от изработване на семеен бюджет и познаването на принципите за изработването му ще ви направи по-разумни в действията ви и отговорни в отношението към парите.

Управлявайте парите си

1. Сортирайте документацията. Ако сте данъкоплатец, би трябвало да пазите документите за доходите си поне една календарна година. Ако имате собствен бизнес, длъжен сте да водите счетоводна отчетност на доходите си за по-дълъг период от време. При нужда, всичко това ще ви позволи да потърсите правата си за възстановяване на надвнесен данък или да проверите дали данъкът, който плащате, е точно изчислен. Полезно е да знаете и колко са социалните осигуровки, които трябва да платите.
2. Направете бюджет за изминалата година. Съберете сумите от всички сметки и фактури за изминалата година и изчислете сумата от Вашите редовни източници на доход.
3. Изгответе временен бюджет в началото на годината. Наред с предвиденото увеличение на разходите с 5%, за да се подсиригирите при евентуално поскъпване на живота, помислете и за някакъв вид допълнителен резерв, предназначен за непредвидими случаи (например - временна безработица).
4. Установете месечен бюджет. Разделете общата сума от разходите и приходите си на 12-те месеца в годината.
5. Убедете се, че следите своя бюджет. Проверявайте редовно своите финанси, като съпоставяте покупките с касовите бележки и всички картови и други безналични плащания с извлечения от банковите ви сметки.
6. Погрижете се за постоянните си разходи (наем, данъци, застраховки, сметки) своевременно. Ако изпитвате моментни финансови затруднения, не се колебайте, а незабавно се свържете с кредиторите си (банката, енергоснабдяване, доставчика на телефонни услуги т.н.) и помолете за отсрочка на плащането.
7. Сравнявайте цените, които Ви предлагат различните търговци, преди да закупите дадена стока.
8. Избягвайте да ползвате кредит за ежедневните си разходи (храна, бензин и т.н.).

Банкови карти и кражби

Законът задължава банката да ви върне парите, ако не докаже, че сте действал чрез измама

Щетите за потребителите от източване на банкови карти в България са се увеличили значително през последните години. Все повече хора предпочитат да плащат с карта в магазина, а и много работодатели започнаха да превеждат заплатите на служителите си по банков път. В това време ловки измамници измислят всевъзможни начини парите ви да преминат в техния джоб. Какво трябва да направите при изгубена или открадната карта, или ако от сметката ви неправомерно бъдат изтеглени средства? Уведомете по най-бързия начин банката и си потърсете правата, с които „Активни потребители“ ви запознава в тази статия.

Доскоро често се случваше банките да отказват да върнат парите на клиентите, които са изтеглени неправомерно в резултат на изгубена или открадната карта, или чрез измама (например чрез карта - дубликат). Те поставяха условие – за да върнат парите, потребителят трябваше да докаже по безспорен начин, че не е извършил въпросната финансова операция сам, не е проявил небрежност, в резултат на което някой е узнал ПИН кода му и др.

От ноември 2009 година насам обаче доказателствената тежест при подобни случаи вече пада върху банките. Това се случи с изменения в Закона за платежните услуги и платежните системи. Според чл. 56, алинея 1 от този закон: „Когато ползвателят на платежна услуга твърди, че не е разрешавал изпълнението на платежна операция или че е налице неточно изпълнена платежна операция, доставчикът на платежната услуга носи доказателствената тежест при установяване автентичността на платежната операция, нейното точно регистриране, осчетоводяването, както и за това, че операцията не е засегната от техническа повреда или друг недостатък“.

Много банки карат потребителите да чакат, докато правят проверка на случая, провеждат разследване и др. Понякога това продължава с години. По тази причина е важно потребителят да знае, че банката е длъжна по закон първо да му върне парите, а след това да разследва как е извършена „неразрешената платежна операция“. Ако не успее да докаже, че клиентът е съпричастен, това си остава за нейна сметка.

Сред важните задължения на потребителя е веднага да уведоми банката щом уста-

нови, че от сметката или от картата му са изтеглени неправомерно пари.

От своя страна банката „му възстановява незабавно стойността на неразрешената платежна операция и, когато е необходимо, възстановява платежната сметка в състоянието, в което тя би се намирала преди изпълнението на неразрешената платежна операция“. Това трябва да се случи не по-късно от 21 дни след уведомлението от страна на потребителя.

Кога потребителят носи отговорност:

- Когато не е успял да запази в тайна ПИН кода си, но само „до максимален размер, договорен между доставчика на платежни услуги и ползвателя, и не повече от 300 лв“.

- Потребителят понася всички загуби, свързани с неразрешените платежни операции, ако банката докаже, че ги е причинил чрез измама, умишлено или поради груба небрежност. В тези случаи клиентът понася вредите, независимо от размера им.

- След като платецът вече е уведомил банката, че картата му е изгубена, открадната или незаконно присвоена, той не понася никакви имуществени вреди от използването ѝ, с изключение на случаите, когато е действал чрез измама.

- Потребителят не носи никаква отговорност за изчезналите от сметката (или картата) му пари, ако банката не е осигурила надеждни начини за уведомление – например, никой не вдига посочените за целта телефони и др. Изключение – ако клиентът е действал чрез измама.

Съвети за безопасност

- Не използвайте карти без чип. Те са много по-лесни за дублиране и измамници може да откраднат парите ви, докато оригиналната пластика е в джоба ви. Ако имате такава карта, заменете я - вече всички български банки предлагат карти с чип. Чипът е уникален и не може да се дублира.

- Скривайте със свободната си ръка клавиатурата на банкомата или на устройството за електронно разплащане (ПОС-терминала) в магазина, ресторанта и др., докато набирате ПИН кода си.

- Запомнете ПИН кода наизуст, унищожете всички записи, които може да го съдържат и не го казвайте на никого.

- В Интернет използвайте утвърдени системи за онлайн-разплащания. Ако забележите промяна или нещо съмнително в сайта, в който обикновено влизате, проверете внимателно регистрацията, адреса в Интернет и др. – измамници правят дубликати не само на банковите карти, но и на сайтовете, в които обикновено тези карти се използват. Така се крадат данни за карти и ПИН кодове.

- Когато поръчвате стоки и услуги по Интернет, придържайте се към официалните сайтове, които работят с програмите за онлайн-защита на Visa и Mastercard.

- Никога не вписвайте ПИН кода си в бланки и формуляри за доставка на стоки, за достъп до сайтове за запознанства, видео-чатове и др. Инсталирайте на компютъра си сигурна антивирусна програма, която да лови т. нар. червеи - компютърни вируси, които крадат и препращат данни, пароли за достъп, кодове.

- Сменяйте периодично номера на ПИН кода си.

- При безкасово плащане в ресторант или магазин не изпускайте картата си от поглед, особено ако е без чип. Човек от персонала може да копира данните ви със специално устройство.

- Избягвайте да теглите пари от банкомати на слабо посещавани места, които не са част от банкови клонове, големи магазини и оживени места с денонощна охрана.

- Може да използвате услугата „есемес известие от банката“. Така ще получавате есемес след всяко разплащане с картата ви и при неправомерно теглене ще разберете веднага.

Батерии за еднократна употреба

Когато купуваме батерии рядко се замисляме колко пари ще похарчим. Нашият тест показва, че да познавате качествата на батериите си заслужава.

Отивате на екскурзия и когато изваждате фотоапарата, за да заснемте вашите спомени се оказва, че сте си забравили акумулаторните батерии или са се изтозили, защото не сте ги зареждали скоро. Тогава тръгвате към първата будка и си купувате батерии за еднократна употреба, но след малко установявате, че не стават, фотоапаратът ви изобщо не се включва и сте похарчили порядъчна сума на вятъра. Звучи ли ви познато? Всъщност вината не е в батериите, а във вашите познания. За да не изпа-

дате в подобна ситуация, трябва да прочетете внимателно нашите съвети.

Батериите за еднократна употреба дължат своята популярност на някои основни характеристики като: готовност за използване и пълен капацитет веднага след изваждане от опаковката им, висока енергийна плътност и продължително съхраняване без или при минимална загуба на капацитет. Тези качества са ценни при употребата им при уреди, за които гарантираната работоспо-

собност на батерията е най-важна. Основният им недостатък в сравнение с акумулаторните е във фактът, че те трябва да се подменят, когато зарядът им спадне. Полезният капацитет на една батерия силно зависи от конкретната ѝ употреба. Например при постоянно натоварване с малка сила капацитетът на батерията е значително по-голям, отколкото когато работи в режим на циклично натоварване със силен ток. Съвременните уреди черпят приблизително постоянна мощност от батериите,

Видове батерии според химическия състав	Означение на етикета	Характеристика
Цинк-въглеродни батерии	R Често срещани са: "Heavy Duty" "Super Heavy Duty"	• Евтини • Нисък капацитет (2-3 пъти по-малък, отколкото при алкалните батерии) • Подходящи за уреди с нисък разход (малък радиоприемник, джобно фенерче или степен часовник, дистанционно, аларма или звънец) • Неподходящи за уреди с висок разход и циклично натоварване като фотоапарат, например (някои цифрови фотоапарати дори не могат да се включат) • Саморазреждат се и без употреба – около 4 % годишно.
Алкални и литиеви батерии	LR	• По-скъпи от цинк-въглеродните, евтини в сравнение с акумулаторните батерии, но по-скъпи от цинк-въглеродните • Висок капацитет • Подходящи за уреди с висок разход (MP3 плейър, CD плейър (дискмен), фотоапарат, джобен телевизор, преносима електронна игра, механични играчки и с дистанционно управление) • Около 5-7 години срок на годност без употреба (разреждат се с около 2% годишно)

като при спадане на захранващото напрежение се увеличава силата на тока. Важно за капацитета на батерията влияние оказва и нейното остаряване – при продължителен престой, дори без да се употребява, батерията губи от своите възможности.

Най-често срещаните батерии за еднократна употреба, предлагани на пазара, са различни по големина, форма и заряд. Всяка батерия има означения, които е желателно да по-

знавате, за да се ориентирате лесно при избора си.

Най-новата технология в производството на алкалния тип батерии е **литиевата**. Литиевите батерии са най-издръжливите, но и най-скъпите батерии с размери AA/AAA. Те се специално разработени за по-новите високотехнологични устройства – цифрови камери и фотоапарати, MP3 плейъри, портативни LCD-TV или DVD устройства. Този тип батерии са изключително леки, могат да

работят сполучливо при ниски температури, няколко пъти по-издръжливи са от алкалните батерии при употреба в цифрови фотоапарати със светкавица.

За да се ориентираме от какви батерии има нужда даден уред често се налага да четем инструкциите за употреба и там ще намерим различни означения. За да избегнете недоразумения в магазина е добре да познавате многобройните означения, които се използват:

Снимка	Означение на етикета (Размери (мм.) Височина x Диаметър)	Име по IEC (Международната електротехническа комисия)	Име по ANSI (Американския национален институт по стандартизация)	Други срещани наименования	Стандартен капацитет (mAh)
	AAA (44.5 x 10.5)	LR03 (алкални) R03 (цинк-въглеродни) FR03 (Li-FeS ₂) HR03 (NiMH) KR03 (NiCd) ZR03 (NiOOH)	24A (алкални) 24D (цинк-въглеродни) 24LF (Li-FeS ₂)	Micro Microlight MN2400 MX2400	1200 (алкални) 540 (цинк-въглеродни) 800–1000 (NiMH)
	AA (50.5 x 13.5–14.5)	LR6 (алкални) R6 (цинк-въглеродни) FR6 (Li-FeS ₂) HR6 (NiMH) KR6 (NiCd) ZR6 (NiOOH)	15A (алкални) 15D (цинк-въглеродни) 15LF (Li-FeS ₂) 1.2H2 (NiMH) 1.2K2 (NiCd)	Mignon MN1500 MX1500	2700 (алкални) 1100 (цинк-въглеродни) 3000 (Li-FeS ₂) 1700–2900 (NiMH) 600–1000 (NiCd)
	C (50 x 26.2)	LR14 (алкални) R14 (цинк-въглеродни) FR14 (Li-FeS ₂) HR14 (NiMH) KR14 (NiCd) ZR14 (NiOOH)	14A (алкални) 14D (цинк-въглеродни)	MN1400 MX1400 Baby	8000 (алкални) 3800 (цинк-въглеродни) 4500–6000 (NiMH)
	D (61.5 x 34.2)	LR20 (алкални) R20 (цинк-въглеродни) FR20 (Li-FeS ₂) HR20 (NiMH) KR20 (NiCd) ZR20 (NiOOH)	13A (алкални) 13D (цинк-въглеродни)	MN1300 MX1300 Mono	12000 (алкални) 8000 (цинк-въглеродни) 2200–12000 (NiMH)

Избор на батерия

Както вече стана ясно, няма нужда да си давате парите за алкални или литиеви батерии, ако ви трябват батерии за дистанционното на телевизора или часовника на стената. За такива нужди е най-добре да си купите от обикновените цинк-въглеродни батерии (означени с R). За фотоапарата

или преносимия музикален плейър ще ви трябват непременно алкални (означени с LR) или литиеви (означени с FR) батерии. Вторите обаче са доста по-скъпи. След изпитването на 7 вида алкални батерии се оказа, че не всички са достатъчно надеждни, имайки предвид разликите в це-

ните им. Затова ви препоръчваме да се ориентирате по издръжливостта на батерията или по цената на енергията, която произвежда. Резултатите можете да видите в таблицата на страница 12.

продължава на стр. 12

www.aktivnipotrebiteli.bg

продължение от стр. 11

Toshiba Alkaline

Philips Extreme Life +

MAX Power Alkaline

Panasonic Pro Power

Duracell
Turbo Power Check

Тест Батерии AA

Резултати от изпитванията

Марка	Модел	Произве- дена в:	Търговец	Годна до	Цена на опаковка в лева	Брой батерии в опаковка	Цена за 1 батерия в лева	Представяне	
								Продъл- жително натовар- ване *	Тежък режим **
Toshiba	Alkaline	Индонезия	Фантастико	2015	4.29	4	1.07	●●●○○○	●●●○○○
Philips	Extreme Life +	Китай	Фантастико	2017	4.89	4	1.22	●●●●○○	●●●●○○
MAX Power	Alkaline	България	Фантастико	2015	1.69	2	0.84	●●●●○○	●●●●○○
Panasonic	Pro Power	Белгия	Фантастико	2018	5.29	4	1.32	●●●●○○	●●●●○○
Duracell	Turbo Power Check	Белгия	Техномаркет	2018	5.79	4	1.44	●●●●○○	●●●●○○
Konnoc	Super Alkaline	Китай	Баумакс	2013	2.99	4	0.74	●○○○○○	●○○○○○
Varta	High Energy	Германия	Баумакс	2015	5.59	4	1.39	●●●●●●	●●●●●●

ЛЕГЕНДА:

Оценките от тестовете са по скалата:

●○○○○○ - най-ниска оценка

●●●●●● - най-висока оценка

Бележки:

* Тест, имитиращ продължително натоварване в режим на периодичен импулсен товар – (светкавица, фотоапарат, дистанционно)

** Тест, имитиращ постоянно натоварване в тежък режим (детски играчки, писти, фенерчета, видео-камери)

Нашият съвет:

Най-добри резултати в теста постига Varta, но при по-висока цена. Най-ниска цена на енергията при задоволителни резултати от тестовете постига MAX. Може да базирате избора си и спрямо нуждите си:

Toshiba Alkaline Philips Extreme Life + MAX Power Alkaline	Фенерчета, MP 3 плейъри, дистанционни на радио управляеми модели
Panasonic Pro Power	Радио управляеми модели, фотоапарати, стенни часовници, MP3 плейъри, видео-камери
Duracell Turbo Power Check	Фенерчета, MP 3 плейъри
Konnoc Super Alkaline	Фенерчета, радио
Varta High Energy	Радио управляеми модели, Фотоапарати, Фенерчета, Електро - механични играчки, Самообръсначки, Епилатори, видеокамери

Konnoc Super Alkaline

Varta High Energy

Функционалност спрямо цената		Енергия mWh за 1 лев	
Продължително натоварване	Тежък режим	Продължително натоварване	Тежък режим
●●●○○○	●●○○○○	426,28	378,59
●●●●○○	●●●●○○	392,95	351,02
●●●●○○	●●●●○○	579,52	551,15
●●●●●●	●●●●●●	359,03	473,48
●○○○○○	●●○○○○	333,68	168,79
●○○○○○	●○○○○○	558,62	312,81
●●●●●●	●●●●●●	378,00	424,66

, MP3)

Околна среда

Не забравяйте, че батериите са един от най-сериозните замърсители на околната среда и затова не трябва да се изхвърлят в кофата за боклук. Отишли на бунището, с времето те се дезинтегрират и започват да отделят отровни вещества, които проникват в природата. От гледна точка на опазване на природата, най-добре е да използвате акумулаторни батерии, защото те се изхвърлят много по-рядко, а и могат да се рециклират след като загубят свойствата си.

Трябва дапомним, че във всеки магазин, който продава батерии, трябва да има обособено място за събиране на стари батерии, които впоследствие се третират по безопасен за околната среда начин. Затова, не изхвърляйте използваните батерии, а ги предайте в магазина, за да се щади природата.

Любопитно Как тествахме?

Тест „периодичен импулсен товар“

Този тест измерва капацитета на батерията при „периодичен импулсен товар“. По този начин се симулира употребата на фотоапарат със светкавица. Батериите се разреджат чрез прилагане на натоварване от 3.9 Ω - прилага се за 15 секунди на всеки 60 секунди (15 сек. включено, 45 сек. изключено). Този тест се прави едновременно върху 10 екземпляра от дадена марка, като се следи и за равномерността на изчерпване на заряда на батериите. Батерията се счита за изчерпана, когато крайното напрежение (праг на напрежението) падне до 0,9 волта.

Как тествахме?

В теста са включени 7 модела алкални батерии, размер AA.

Тествани модели:

Toshiba Alkaline, Philips Extreme Life +, MAX Power Alkaline, Panasonic Pro Power, Duracell Turbo Power Check, Konnoc Super Alkaline, Varta High Energy

Закупуване на тестовите модели: май 2011

Прочуване на цените: май 2011

Тествани са следните показатели:

Тест, имитиращ натоварване в краткотраен импулсен режим (симулиране на фотоапарат със светкавица)

Тест, имитиращ постоянно натоварване в тежък режим – (симулиране на видеокамера)

Измерени са:

Достигане на праг за правилна работа на електронни компоненти - 1 V

Достигане на нефункционалност - ниво 0.9 V

Средно разсейване в групата

Оценени са:

Пълноценност (Нормална работа на електронни компоненти)

Функционалност

Равномерност на изчерпване при продължително използване на няколко батерии

Равномерност на изчерпване при голямо натоварване на няколко батерии

Нискобюджетни енергоспестяващи лампи

Използването на енергоспестяващи лампи води до осезателно намаление на сметките за електроенергия. Но наистина ли са оправдани високите им цени или можем да намерим по-евтино решение?

Много са предимствата на енергоспестяващите лампи пред обикновените с нажежаема жичка – нисък разход на електроенергия, дълъг живот, както и отсъствие на примигванията, характерни за традиционните луминисцентни лампи. Въпреки това енергоспестяващите лампи имат и недостатъци – бавното загряване при пускане, както и по-високият разход на енергия по време на самото загряване. Също така описаните на опаковката осветеност (лумени) и мощност (ватове) не винаги съвпадат с действително измерените. Често при замяна на обикновената лампа с нажежаема жичка с енергоспестяваща човек има усещането, че в стаята е по-тъмно. Това обикновено се дължи на неправилен подбор на лампа при покупката – закупили сте лампа с недостатъчна мощност за съответното помещение или с висока цветна температура (студена, синкава светлина). Възможно е и информацията на опаковката да не е напълно коректна, както ще се убедите от тестовите резултати.

След като преди няколко броя публикувахме резултати от тестовете на скъпи лампи от водещи световни производители, сега сме включили в теста 15 модела енергоспестяващи лампи от по-евтини марки, предимно от китайски производители, предлагани на българския пазар. Тези модели са по-достъпни за масовия български потребител, с цени между 2-10 лева. Тези лампи имат и предимства, и недостатъци.

Скъпо или евтино?

Цената на енергоспестяващата крушка може да бъде от 3 до 10 пъти по-висока от тази на обикновената, но с оглед на енер-

гията, която спестява и дългия ѝ живот всъщност излиза по-евтино. Интересно е, че на пазара се предлагат както доста скъпи модели с цени над 10 лева, така и все по-евтини артикули с цени дори под 5 лева. Резултатите от нашия тест показват, че действително скъпите модели имат по-добри характеристики, но пък и евтините модели със сигурност съкращават сметката ни за електрическа енергия. Например, ако подменим 10 обикновени лампи от 100W в жилището си с нискобюджетни енергоспестяващи лампи от 20W и цена от 3 лева за брой, то ние ще инвестираме 30 лева за подмяната, но ще спестим около 90 лева от сметката за електроенергия само за една година при средно потребление от 2 часа на ден. С други думи инвестицията ще ни се изплати за по-малко от година. Ако направим същото с по-скъпи лампи с цени над 10 лева, то инвестицията отново ще се възвърне, само че малко по-бавно.

Но все пак цената не е единственият определящ фактор. Важно е помещението ви да е подходящо осветено, за да се чувствате комфортно и да не натоварвате ненужно зрението си. Затова трябва да съобразите поне още два параметъра – силата на светлината (осветеност) и нейния цвят (цветна температура).

Осветеност

Силата на светлината се измерва в Лумени, а осветеността на дадена площ в Луксове. Един Лукс означава, че един квадратен метър е осветен от един Лумен светлина. На опаковките е по-вероятно да срещнете информация за силата на

Нашият съвет

Безспорно единствените два по-скъпи модела в теста на Philips показват най-добри резултати. В същото време моделът на OPPLЕ постига много добри резултати при доста ниска цена.

Тест нискобюджетни енергоспестяващи лампи

Марка и модел	Търговец
Лампи с мощност 20W	
Philips	bauMaxx
Midea	Фантастико
Realux	bauMaxx
Real_lighting Electronic	bauMaxx
Real_lighting 3U	bauMaxx
Sdk light	Фантастико
MAX Save	bauMaxx
Лампи с мощност 11W	
Opplē	Фантастико
Philips	bauMaxx
Midea	Фантастико
Real_lighting Electronic	bauMaxx
Luxtek	bauMaxx
Real_lighting	bauMaxx
Sdk light	Фантастико
Realux	bauMaxx

продължава на стр. 16

Philips 20W
12,30 лв.

Midea 20W
5,94 лв.

Reallux 20W
4,59 лв.

**Real lighting
Electronic 20W**
7,99 лв.

**Real lighting
3U 20W**
7,99 лв.

Sdk light 20W
2,64 лв.

MAX Save 20W
3,99 лв.

Opplu 11W
3,73 лв.

Philips 11W
8,98 лв.

Midea 11W
4,45 лв.

**Real lighting
Electronic 11W**
5,59 лв.

Luxtek 11W
2,99 лв.

Real lighting 11W
5,59 лв.

Sdk light 11W
1,95 лв.

Reallux 11W
4,59 лв.

СЪСТАВЯЩИ ЛАМПИ				РЕЗУЛТАТИ ОТ ТЕСТОВЕТЕ				
Цена	Цветова гама в Келвин (по етикет)	Обявена мощност (еквивалентна мощност обикновена лампа)	Измерена мощност [W]	Осветеност [Lx]	Фактор на мощността (КПД) *	Ефективност Lx/W**	Обща техническа оценка	
12,93		20 W (100 W)	17,7	536	0,632	30,28	●●●●●	
5,94	6500	20 W (100 W)	17,6	482	0,604	27,39	●●●●○	
4,59	2700	20 W (100 W)	16,6	418	0,621	25,18	●●●●○	
7,99	2700	20 W (100 W)	17,7	373	0,603	21,07	●●●○○	
7,99	2700	20 W (100 W)	17,6	380	0,581	21,59	●●●○○	
2,64		20 W (100 W)	6,9	132	0,620	19,13	●●●○○	
3,99	2700	20 W (100 W)	7,8	110	0,608	14,10	●○○○○	
3,73	2700	11 W (60 W)	10,8	335	0,622	31,02	●●●●●	
8,98		11 W (60 W)	11,3	325	0,640	28,76	●●●●○	
4,45	2700	11 W (55 W)	10,8	307	0,609	28,43	●●●●○	
5,59	2700	11 W (60 W)	10	284	0,605	28,40	●●●●○	
2,99	6400	11 W (60 W)	10,6	291	0,593	27,45	●●●●○	
5,59	2700	11 W (60 W)	10,8	283	0,602	26,20	●●●●○	
1,95		11 W (60 W)	7,7	177	0,607	22,99	●●○○○	
4,59	2700	11 W (55 W)	8,2	163	0,570	19,88	●○○○○	

ЛЕГЕНДА: Обща оценка: ●○○○○○ - най-ниска оценка, ●●●●● - най-висока оценка

В зелено са отбелязани най-високите стойности за всеки измерен показател.

Бележки: * Представя коефициента на полезно действие на използваната електрическа енергия. По-високата стойност означава по-добро използване на енергията (по-малко електрически загуби).

** Показва получената осветеност за единица мощност. Колкото е по-висока стойността, толкова е по-ефективна лампата.

продължение от стр. 14

светлината в Лумени, затова трябва да съобразите този показател с площта на помещението, което ще осветявате. Важно е да знаете, че на местата за четене и работа е желателно да постигнете осветление от поне 500 Лукса. В коридора или тоалетната ще ви стигнат и 200 Лукса, а осветеността на двора може да бъде и под 100 Лукса.

Не трябва да забравяте, че енергоспестяващите лампи достигат максималната си осветеност след средно около минута, така че ако се нуждаете от максимална осветеност, ще трябва да изчакате. Това ги прави не много удобни за тъмни помещения като коридори и килери, където се нуждаем от осветеност за кратко време.

Вид светлина

Потребителите често не знаят, че енергоспестяващите лампи, които се предлагат в търговската мрежа, са с различен цвят на светлината. Има с топлобяла светлина, с неутрална, с бяла, с дневна и др. За да се ориентирате по означението на етикета, трябва да търсите означената цветна температура. Тя се отбелязва с четирицифрено число и буквата К

(Келвини). Например нормалната лампа с нажежаема жичка има цветна температура 2700-3000K. Повечето енергоспестяващи лампи имат на практика по-висока цветна температура, т.е. излъчват по-студена светлина. Ние препоръчваме в помещенията, в които се пребивава дълго и се чете (хол, дневна, кабинет), да се поставят лампи с по-ниска цветна температура. За коридора, банята или стълбището може да изберете и модели с по-студена светлина (висока цветна температура), например между 4000-6500K.

Тенденциите

Световна тенденция е енергоспестяващите лампи постепенно да заменят напълно тези с нажежаема жичка заради по-голямата им ефективност. До края на 2012 година в Европейския съюз ще бъде напълно забранено пускането на пазара на лампи с нажежаема жичка. Съществуват както привърженици, така и противници на идеята. Някои проучвания дори определят енергоспестяващите лампи като опасни за здравето поради съдържание на живак. В същото време на пазара постепенно навлиза следващо поколение LED лампи, чиято енергийна ефективност е още по-висока. Дали компактните флуоресцентни лампи ще се окажат само временно преходно технологично решение, само времето ще покаже.

Полезни съвети

За да увеличим ефективността и живота на енергоспестяващите лампи, трябва да знаем следното:

1. При завиване на лампата я дръжте само за пластмасовата основа, а не за стъклената част;
2. Тъй като с продължителната работа винаги осветеността на крушките спада доста и след много часове работа те започват да светят по-слабо, препоръчваме след всяко включване те да работят поне 15 минути. Животът на лампата се съкращава от честото им пускане и спиране.
3. Ако искате да използвате определена лампа на открито или в мокри помещения, търсете обозначение, че лампата е предназначена за потребление на открито или за среда с висока влажност. Така няма да останете разочаровани, ако лампата ви изгаря прекалено често.

Любопитно

Осветеност

Изпитването на осветеност се провежда в затворен обем матово – черен паралелепипед с минимални вътрешни размери 500X500X800 мм. Разстоянието между изпитвания обект и сензора за осветеност е 500 мм. Измерва се и се регистрира нивото на осветеността [Lx] за всяка секунда от процеса до неговото установяване.

Консумирана активна мощност

Изпитването на консумирана активна мощност [W] се извършва едновременно с изпитването на осветеност. Моментните стойности на активната мощност [W] и тока [A], протичащ през лампата се измерват и регистрират на всяка секунда по време на изпитването.

Как тествахме?

Методология на теста

В теста: 15 модела енергоспестяващи лампи, тествани от Асоциация „Активни потребители“

Изпитани модели:

Лампи с номинална мощност 20W - SDK Light FG2UE2727, Midea MIDESLSP, Real lightning 3U/12mm, Real lightning Electronic Energy Saving Lamp Spiral, MAX Save Spiral, Realux 3U, Philips Economy CDL865

Лампи с номинална мощност 11W - Philips Economy WW827, SDK Light FG2UE27, Midea MIDESL3U, Real lightning 3U mini/9mm, Real lightning Electronic Energy Saving Lamp 2U/12mm, Realux Spiral, Luxtek Energy Saving 2U, OPPL 2U

Закупуване на тестовите модели: май 2011

Цени: май 2011

Консумирана мощност

Измерва се реалната мощност на лампата.

Осветеност

Измерва се и се оценява количеството светлина, излъчено от лампата.

Фактор на мощността

Измерва се коефициентът на полезно действие на електрическата енергия.

Цифрова крепост

Преносими хард дискове (External Hard Disks Drives)

Наистина ли имате нужда от външен твърд диск?

Ако твърдият диск на вашия компютър започва да работи трудно и усещате, че животът му приключва, незабавно трябва да съхраните данните си, записани върху него, за да не ги изгубите завинаги. Тук на помощ идват преносимите твърди дискове, които позволяват да направите пълно копие на информацията от вградения твърд диск. Още по-добре е, когато редовно правите копия на важни за вас файлове на преносимия си твърд диск.

Какъв капацитет на твърдия диск ми е нужен?

Зависи за какво възнамерявате да го използвате. Прекалено големите твърди дискове изглеждат ненужни, но може да се окажат добра инвестиция в дългосрочен план, защото обемът на информацията, с която работим, непрекъснато расте. Колкото по-голям е твърдият диск, толкова по-малка е вероятността в скоро време да се наложи да купувате нов поради недостиг на място.

Трудни ли са преносимите дискове за използване?

Повечето подобни дискове обикновено се свързват към компютъра с кабел. Най-новите модели имат и антена за работа с безжична мрежова връзка. Употреба им е изключително лесна. Повечето от тях са от типа „plug and play“ - просто включвате устройството и след

около минута то е готово за употреба. Компютърът ви го разпознава автоматично и то се инсталира без ваша намеса. Трябва да отбележим, че някои устройства, повече от които мрежови, изискват инсталация на определен софтуер, който върви в комплект с устройството.

Самостоятелен или портативен външен твърд диск да си купя?

Портативните или по-лесно преносими и по-удобни твърди дискове са идеални за прехвърляне на данни между компютри, както и за личен запис на информация от компютър, до който имат достъп повече хора. Въпреки това, ако дискът ви трябва само за пренос или съхранение на данни, помислете дали същата работа няма да ви свършат обикновена флашка, CD или DVD диск. Това са доста по-евтини алтернативи.

Самостоятелните твърди дискове са по-големите и неудобни събратя на портативните. Те са предназначени за домашна употреба и рядко пренасяне. По-неудобни са, но събират повече информация.

За какво да следим?

До неотдавна твърд диск с капацитет от 80 гигабайта се приемаше за достатъчно голям. Днес не се учудваме на компютри с твърди дискове от по 500 и повече гигабайта. Размерът определено е от значение, но нашият съвет е да не

търсите максимално голям диск за най-малко пари, а по-качествен диск с размер, който пасва на нуждите ви. Така че, преди покупката преценете за какво ще го използвате.

Типове твърди дискове

Съществуват три различни вида външни твърди дискове:

Самостоятелни – за момента това е най-разпространеният вид. Притежават собствено захранване и се изправят на стойка до компютъра по време на работа. Недостатък - сравнително големи и тежки са.

Портабъл или преносими – разполагат със същия капацитет като самостоятелните дискове, но са доста по-малки. Потребителите обикновено ги ползват като преносими флаш памети за трансфер на големи файлове между отделни компютри.

Мрежови – ако имате мрежа между компютри в офиса или дома, това е решението на проблема на свързването на всички компютри в едно общо място за съхраняване на информацията. Предимството им е, че след работа можете да го занесете и вкъщи, и да продължите работата си там, или докато сте на почивка, след което можете да го върнете обратно и цялата ви информация да бъде добре съхранена. Мрежовата скорост на тези твърди дискове е доста голяма и ако имате проблеми с бързината на запис или

продължава на стр. 19

LACIE
301888EK
189 лв.

Seagate 1000 GB
FreeAgent Desk
217 лв.

Transcend
TS1TSJ35T
150 лв.

Verbatim
47526 1TB
219 лв.

Тест - Външни хард дискове				Оценки от тестовете															
Марка	Модел	Цена в лева	Капацитет в MB	Работа с входовете за свързване										Издръжливост				Околна	
				четене	записване	USB	четене	записване	eSata	четене	записване	Firewire	Общо представяне при работа	Работна температура	Вибрации при работа	Цялостна завършеност на устройството	Общо издръжливост	Консумация на енергия	Издаване на неприятен шум
LACIE	301888EK	189	1000	4,4	4,2	4,3	---	---	---	---	---	---	4,3	3,5	4,5	5,2	4,4	4,0	4,3
Seagate	1000 GB FreeAgent Desk	217	1000	4,7	4,2	4,4	---	---	---	---	---	---	4,4	3,0	6,0	6,0	4,3	3,9	4,8
Transcend	TS1TSJ35T	150	1000	4,6	3,9	4,3	---	---	---	---	---	---	4,3	3,7	4,5	6,0	4,2	4,2	4,3
Verbatim	47526 1TB	219	1000	4,9	4,2	4,5	3,0	3,4	3,2	---	---	---	4,4	3,1	3,5	6,0	4,3	3,4	4,0
Transcend	TS500GSJ25C	137	500	4,1	3,5	3,8	---	---	---	---	---	---	3,8	3,7	6,0	5,7	4,7	3,2	4,8
Transcend	TS500GSJ25M	122	500	4,0	3,2	3,6	---	---	---	---	---	---	3,6	4,2	6,0	5,5	4,9	3,1	4,8
Hitachi	LS-1000-EMEA	147	1000	4,9	4,4	4,6	---	---	---	---	---	---	4,6	3,1	2,5	5,5	3,9	4,2	3,6
Buffalo	HD-PE500U2	159	500	3,7	3,1	3,4	---	---	---	---	---	---	3,4	4,1	6,0	6,0	5,0	3,3	4,8
Samsung	HX-MU050DC/GL2	115	500	4,1	3,9	4,0	---	---	---	---	---	---	4,0	3,9	6,0	5,7	4,7	3,0	4,8
Samsung	Story Station Plus 1TB	150	1000	3,8	3,7	3,7	1,8	2,6	2,2	---	---	---	3,6	3,4	6,0	6,0	4,5	5,1	4,8
Samsung	HXMU050DA/G82	115	500	4,1	3,5	3,8	---	---	---	---	---	---	3,8	3,9	6,0	6,0	4,8	3,1	4,8
Verbatim	47572 500GB	189	500	4,1	3,4	3,7	---	---	---	---	---	---	3,7	4,0	6,0	5,7	4,4	3,3	4,8
Verbatim	47641 500GB	179	500	4,0	3,5	3,7	---	---	---	---	---	---	3,7	3,8	5,0	6,0	4,7	3,1	4,6
Seagate	ST905003FAD2E1-RK	159	500	3,4	3,7	3,5	---	---	---	---	---	---	3,5	3,7	6,0	5,7	4,5	3,2	4,8
LG	HXD5U0GLR	115	500	3,1	3,7	3,4	---	---	---	---	---	---	3,4	3,4	5,0	6,0	4,2	3,1	4,6

Легенда на оценките в теста:

Оценките по отделните показатели са по скалата: **1** (най-ниска оценка) **до 6** (най-висока оценка)

ОБЩАТА ОЦЕНКА (рейтинг) на продукта е от 0 до 100 точки:

> 60 т. - Добра, **51-60 т.** - Задоволителна, **41-50 т.** - Минимална, **< 40 т.** - Слаба

**Transcend
TS500GSJ25C**
137 лв.

**Transcend
TS500GSJ25M**
122 лв.

**Hitachi
LS-1000-EMEA**
147 лв.

**Buffalo
HD-PE500U2**
159 лв.

средна							Леснота на употреба	ОБЩА Оценка (0-100 точки)
Общо влияние върху околната среда	Първоначална работа с устройството	Софтуер	Контрол на хардуера	Мобилност	Време на зареждане при пускане	Общо употреба		
4,1	6,0	6,0	4,8	3,1	5,2	4,5	70	
4,1	6,0	6,0	6,0	2,3	5,1	4,3	67	
4,3	6,0	6,0	3,5	3,1	4,2	4,0	67	
3,6	5,1	6,0	3,1	2,7	4,4	3,9	67	
3,7	6,0	5,5	6,0	5,4	4,7	5,3	67	
3,6	6,0	6,0	6,0	5,2	4,7	5,2	66	
4,0	6,0	6,0	3,5	3,3	4,8	4,4	66	
3,7	6,0	6,0	6,0	5,2	4,4	5,1	65	
3,5	5,0	6,0	6,0	5,2	4,6	5,1	65	
5,0	6,0	6,0	6,0	3,1	4,4	4,3	65	
3,5	6,0	6,0	6,0	5,4	4,4	5,2	64	
3,7	6,0	6,0	6,0	5,4	4,8	5,3	63	
3,5	3,5	6,0	6,0	5,2	4,7	5,0	62	
3,6	6,0	6,0	6,0	5,2	5,2	5,4	61	
3,5	5,1	6,0	6,0	5,2	5,4	5,4	58	

**Samsung
HX-MU050DC/GL2**
115 лв.

**Samsung
Story Station Plus 1TB**
150 лв.

**Samsung
HXMU050DA/G82**
115 лв.

**Verbatim
47572 500GB**
189 лв.

**Verbatim
47641 500GB**
179 лв.

**Seagate
ST905003FAD2E1-RK**
159 лв.

**LG
HXD5U0GLR**
115 лв.

продължение от стр.17

копиране, то обикновено това се дължи на някое по-бавно звено в мрежовата ви връзка, като например рутер или безжична мрежова връзка. Важни за наблюдение компоненти при този тип устройства са бързината на мрежовата работа и капацитетът – предполага се, че този тип устройства се използват от много потребители едновременно, поради което имат нужда от голямо количество памет.

Свързване

Избирайте добре начина на свързване според възможностите на вашия компютър, както и според желаната от вас бързина и мобилност на устройството. Задължително пробвайте в магазина входовете на избрани от вас твърд диск, както (ако е възможно) и скоростта на трансфер на файловете през тези входове.

продължава на стр. 20

продължение от стр. 19

USB

Външните твърди дискове обикновено се свързват с компютъра ви с USB кабел. Най-разпространената връзка в момента е чрез USB 2.0 кабел.

FireWire, Интернет и eSata

На пазара ще намерите и външни твърди дискове с възможност за свързване към компютъра чрез кабел с т.нар. FireWire връзка – алтернатива на USB при компютрите на Apple (Mac). Интернет входът пък е задължителен при устройствата, които използват по-големи мрежи. Друг вид вход е Sata – създаден специално за свързването на големи външни памети с компютъра.

Кратък речник

HDD – (Hard Disk Drive) – твърдо дисково устройство

Plug and Play – термин, който показва, че можете да включите устройство към системата си и то автоматично да бъде разпознато и конфигурирано.

RPM – Revolutions Per Minute или Обороти в минута. Това е мярка за честотата на работата на твърдия диск и скоростта на неговото въртене.

CD – (Compact Disc) – Компактдиск

DVD – (Digital Versatile Disk) – Цифров многоцелеви диск

USB – (Universal Serial Bus) – Универсалната серийна шина е стандарт за свързване на електронни устройства

FireWire – Това е стандарт за свързване на електронни устройства, подобен на USB, но е въведен от Apple и се използва главно за техни компютри.

eSata – вход, използван за сравнително нов стандарт на свързване, създаден специално за свързването на големи външни памети с компютъра.

FAT32 – (File Allocation Table) – таблица за разпределение на файловете. Представлява вид файлова система, чрез която компютърът записва цялата информация, с която работи.

NTFS – (New Technology File System) – това е стандартна файлова система, разработена от Microsoft за техните Windows операционни системи.

Формати на твърдите дискове

Трябва да изберете FAT32 или NTFS, но какво се крие зад тези обозначения? Те показват начина, по който вашето устройство записва и съхранява информацията. При FAT32 файловата система максималната големина на един файл е 4 гигабайта. Това би трябвало да е напълно достатъчно за обикновените потребители, но ако имате нужда да работите с наистина големи файлове, то решение за вас е NTFS. Компютрите на Apple, които работят с операционната система Mac, не могат да записват в NTFS формат, така че единственото решение за потребителите на този тип хардуер е FAT32.

Какво трябва да знаем за бързината?

Ако имате голям обем от данни, които трябва да запишете, бързината е от голямо значение. По-бързото устройство ще ви спести дълго и досадно чакане. Бързината се измерва в RPM – revolutions per minute или обороти в минута. Това е мярка за честотата на работа на твърдия диск и скоростта на неговото въртене. Колкото повече са оборотите, толкова по-бързо е устройството. За нормална работа честота от 7200 RPM е напълно достатъчна.

Шумът

Въпреки че външните твърди дискове винаги са по-тихи от вградените, шумът, който излъчват, не е за подценяване. Понякога това е индикатор и за повреда или за бъдеща такава. Проверявайте това още в магазина.

Консумация на енергия

Важно е преносимият ви твърд диск да не консумира твърде много енергия. Ако той черпи захранване директно по кабела за връзка с компютъра, то от това ще зависи пряко животът на батерията ви, в случай, че работите с лаптоп. При настолния компютър това може да доведе до претоварване на захранването и

Любопитно

Как тествахме?

Температура – За измерването ѝ се използва температурен датчик. Температурата на работа се измерва както извън кутията на твърдия диск, така и в нея преди, по време и след работа от поне 30 минути на устройството.

Консумация на енергия – Волтажът и консумацията на енергия се измерват в изключено положение, в режим на готовност и във включено положение по време на работа преди, по време и след процес на копиране на файлове, продължил поне 10 минути. Измервателните инструменти се поставят на захранващия кабел или на USB кабела, ако устройството се захранва от него.

Шокова защита – В изключено положение устройството се изпуска от височината на работно бюро 20 пъти. По време на работа устройството се изпуска от същата височина три пъти върху мека настилка като килим и върху твърд под.

Шум – Измерват се височините на звука пред, зад, отляво, отдясно и централно върху самия твърд диск на разстояние 1 метър от него.

Вибрации при работа – Измерват се силата и обсегът на вибрациите, причинени от устройството при интензивна работа.

излизане на машината от строя. Външното захранване изглежда по-добра алтернатива, доколкото не натоварва компютъра ви с излишна консумация, но пък намалява възможностите за работа на места без електрическо захранване и мобилността на устройството, защото трябва да пренасяте с него зарядно и захранващ кабел.

Как тествахме?

В теста на Международната организация за потребителски проучвания и тестове (ICRT) са включени 15 модели преносими твърди дискове.

Закупуване на тестовите модели: 2010

Проучване на цените: Юни 2011

Тествани са следните показатели:

Капацитет на устройствата в MB

Издръжливост на устройствата

Работа при свързване на устройствата с различни видове входове и портове

Въздействие на устройствата върху околната среда – консумация на енергия, неприятни шумове и вибрации.

Леснота на употреба – първоначална работа с устройството при първи допир с него, нужда от инсталиране на софтуер, контрол на хардуера, време за зареждане при пускане, както и мобилност на самото устройство.

Знакът „Проверени български мебели“

Стикерът дава гаранции и защита на потребителя

Браншовата камара на дървообработващата и мебелна промишленост (БКДМП) стартира програма за маркетингов знак „Проверени български мебели“. От началото на 2011 година фирмите, които успеят да докажат, че изделията им са с български произход, произведени са в съответствие със закона и отговарят на високи стандарти за качество, получават правото да използват стикера. Знакът гарантира също и

че производителят има социално отговорно поведение и полага усилия за опазване на околната среда.

Основните цели на въвеждането на знака са да се стимулира прилагането на законодателството на ЕС за условията на труд, околна среда и произход на материалите в българската мебелна промишленост и борба със сивата иконоимка, която в бранша се оценява на 37%.

Производителите получават правото да използват този знак само след като докажат, че отговарят на ясно формулирани критерии. Те са свързани с трите основни параметри на устойчивото развитие – икономика, екология и социални аспекти. След като дадена компания получи правото да използва маркетинговия знак, инспектори на браншовата камара правят редовни проверки, за да се гарантира, че изискванията се спазват системно.

Какво показва този знак на потребителя?

1. Продуктът е произведен легално, „на светло“, от законна фирма. За да използва знака, всяка компания трябва да представи съдебно решение, актуално състояние, адрес по регистрацията, адрес на производството и на всички свои търговски обекти, присъствие в търговския регистър, регистриран и заверен финансов баланс за последната календарна година, регистрация по ДДС, членство в асоциация или браншова организация и др.

2. Спазено е българското законодателство за безопасни и здравословни условия на труд. Фирмите, които искат да маркират мебелите си със знака „Проверени български мебели“, преминават през тестове на специализирана лаборатория, която замерва нивата на шум, прах, вибрации, оценява микроклимата, осветлението и др. Изисква се фирмата да използва услугите на Служба по трудова медицина и да има сформирана група или комитет по условията на труд. Служителите трябва да са преминали през обучения, свързани с тяхната безопасност и здраве. Взима се предвид дали през последните 12 месеца във фирмата е имало трудови злополуки, колко на брой и от какъв характер. Следи се дали машините са обезопасени, какви лични предпазни средства, работно облекло и обувки са осигурени, има ли маркировка на отделните зони и изходите, какво е състоянието на хигиенно-санитарните и битовите помещения, добре ли е оборудвано звеното за първа помощ.

3. Производството не вреди на околната среда. Фирмата трябва да има „Политика по околната среда“ и да докаже, че използва безопасни за околната среда материали, които могат да се рециклират. Тя трябва да прави мониторинг на замърсяването на води, почви и въздух, за което да има договор с лаборатория на РИОСВ, и да притежава „Списък с валиден лист за безопасност и CAS номер“. Изисква се да е установена процедура за химикалите – доставка, съхранение, употреба, процедура за работа с отпадъци и „Разрешение за съхраняване и оползотворяване на отпадъци“. Фирмата трябва да има политика за работа с опаковки – оползотворяване, отчетност и др. и да е обект на регулярни проверки за пожарна безопасност.

4. Материалите са с доказан, законен произход и са безопасни. Изискват се фактурите за закупуване на материалите и се следи за марката на производителя и горското стопанство. Проверят се документи за съдържание и произход на лепила, лакове, байцове. Фирмата трябва да има наличен

лист за безопасност и договор с лицензирана фирма за оползотворяване на отпадъците от опаковки, както и да представи доказателства за платени такси.

5. Българско производство. Произведените от фирмата продукти трябва да имат Партида №, протоколи за тестване за якост, за формалдехид и др., дата или седмица на производство, документи за съответствие с определените стандарти и изискванията на клиента (ако е сключен договор). Изисква се да е утвърдена процедура за рекламации и да има лице, упълномощено да отговаря за качестването и използването на знака „Проверени български мебели“.

6. Производителят е социално и обществено отговорен. Той трябва да има договори с работниците и сътрудниците, да ги осигурява по законовия ред, да поддържа ведомости, отчетност на присъствието и да има подписан Колективен трудов договор. Фирмата трябва за заделя средства и за социални дейности като например - съвместни инициативи със специализирани училища, дарения и др.

Бебелефон

Някои модели превключват ТВ- програмата, която гледате и излъчват бебето ви, ако то заплаче

За много родители бебелефонът е от съществено значение. Когато бебето спи в другата стаята, те са по-спокойни, ако могат да чуят кога се събужда, плаче или е неспокойно в съня си. Всеки бебелефон се състои от две части - предавател, който се намира в стаята на бебето и улавя звука оттам, и приемник (т.нар. родителско устройство), който предава уловения сигнал. Всички бебелефони работят с радиовълни, затова при избора им трябва предварително да сме запознати с отделните характеристики на аналоговите, цифровите и DECT сигналите, с какво захранване ще бъдат устройствата, колко е голям периметърът на обхвата им и т.н.

Избор на бебелефон

Моделите, които се продават на пазара, са много и разнообразни. Има на утвърдени и на неизвестни производители. Родителят сам преценява каква да е марката, но преди да пристъпи към покупка, добре е да обърне внимание на основните функции. Те са: **качество на звука, обхват, цена, лекота при използването, преносимост на родителското устройство.**

Според режима си на работа бебелефоните се разделят на няколко вида:

Само с мрежово захранване

Бебелефоните от този вид са сред найевтините на пазара. За да работят, те трябва да се включат в електрическата мрежа. Това ги прави непреносими, за разлика от останалите устройства, а ако случайно токът спре, стават безполезни.

Цените им започват от 30-40 лв. за базов модел. Подходящи са за родители, които използват бебелефон през нощта, докато бебето спи в друга стая.

С двойно захранване

Този вид позволява бебелефонът да се използва чрез включване в мрежата или на батерии. Родителят може да носи предавателя със себе си, ако се разхожда из различните стаи или има работа в градината. Някои модели имат и допълнителни функции като цифров звук, нощни лампи и др. Цената им варира между 40 и 250 лв. Най-скъпите са с акумулаторна батерия, която се презарежда. Обикновено бебелефоните се нуждаят от 6-8 батерии за двете устройства.

Бебелефони с видеомонитори

С тях не само чувате, но може и да виждате своето бебе чрез малка камера, вградена в предавателя. Видеосигналът може да се приема и излъчва на миниеран на родителското устройство или на телевизор. При използването на телевизора може да се направи настройка, така че програмата, която родителят гледа, автоматично да се сменя с картина от стаята на бебето, ако то започне да плаче. Цените варират от 100 лв. за черно-бяло изображение до над 400 лв. за цветно.

Вид и сила на сигнала

Като се има предвид, че звукът се предава чрез радиовълни, добре е родителят да познава особеностите на предаването на сигналите и отделните видове сигнали.

След закупуването на бебелефона трябва да се провери дали сигналът обхваща

Допълнителни функции

Нощна светлина – някои модели излъчват мека светлина вечер и по този начин осигуряват комфорт и спокойствие на бебето.

Температура на стаята – показват температурата в помещението, която е добре да бъде между 18 и 21 С.

Приспивна песен – активира се, когато бебето стане неспокойно, но има вероятност да се окаже повече дразнеща, отколкото успокояваща.

Двойна комуникация – позволява ви да говорите на бебето от разстояние.

● **Портативно родителско устройство** - някои модели имат клипс, чрез който може да се закачи за колана и така родителят да се движи навсякъде.

● **Стационарна поставка** – когато не се движите, устройството може да се постави в нея. Обикновено тя е свързана с електрическото захранване.

● **Регулируем праг на задействане** – устройството на бебето трябва да има регулатор, с който да се настройва колко силен да бъде даден звук, за да се задейства.

● **Предупреждение на нивото на батерията** – предупреждава, когато захранването на устройствата при бебето и при родителите е на изчерпване.

цялото жилище. Повечето модели имат 2 или повече честотни канала. Целта е да се избегнат странични смущения, когато се живее в близост до други жилища или наличието на смущения от други предаватели.

Цифровите сигнали могат да се уловят от цифрови радиостанции или от бебелефони на други семейства, а аналоговите сигнали са най-достъпни за случайно излъчване, тъй като може лесно да се качат на обикновени радиостанции и други бебелефони. С помощта на цифрово-усъвършенстваните безжични телекомуникации (DECT) бебелефоните имат микропроцесор, който гарантира, че може да се чуе само вашето дете, а не друг сигнал.

Обхват на сигнала

Обхватът показва колко далече може да се премести родителското устройство от предавателя и да се получи добър сигнал. Обхватът на бебелефонът трябва да е достатъчен, за да покрие жилището ви, за да е напълно ефективен. Много производители правят смели изказвания, че разстоянието може да бъде до 600 м., но при проучване се оказва, че това е реално само при открити пространства, когато наоколо няма прегради. Родителското устройство на сравнително добър бебелефон може да се премести приблизително на 80 м, а на най-обикновените модели - до 20 м., без да се нарушава качеството на сигнала.

Полезни съвети

- При използване на бебелефон в стаята на бебето се уверете, че всички електрически кабели се намират на достатъчно разстояние от леглото или мястото за игра.
- Добре е всички кабели да бъдат опънати, а не свободни или висящи.
- Следете светлинния индикатор за състоянието на батериите.
- Всички устройства работят без кодиране на сигнала, затова внимавайте какво говорите при включен бебелефон – гласът ви може да достига и да се подслуша от друго устройство.

Билети онлайн

Проверете дали ви връщат парите при отмяна на концерта

Потребителите все по-често организират свободното си време чрез интернет – проверяват различни възможности за забавление, сравняват цени и подбират оферти. Редица български и международни сайтове предлагат възможност да се закупят онлайн билети за различни събития – спортни мероприятия, концерти, театрални постановки, кино и т.н. Покупката се осъществява лесно в няколко стъпки и получавате билета си чрез куриер или го разпечатвате самостоятелно. Повече от 35% от направените покупки в интернет през миналата година са били именно на билети за различни културни и спортни събития. За съжаление с нарастващото търсене се увеличават и нелоялните практики.

Някои сайтове дават заблуждаваща информация за цените, а после се оказва, че има скрити такси. Случва се в общите условия за ползване на сайта да има неравноправни клаузи или информацията за търговеца да е непълна или да липсва.

Най-честите нелоялни практики в сайтовете за продажба на билети са:

- 1) Непълна информация за събитието.
- 2) Допълнителни такси – търговците трябва да ви информират за всички допълнителни плащания, които трябва да направите, свързани с допълнителни разходи за транспорт, доставка или пощенски такси. Много често информацията за цената на билета не се предоставя по ясен, разбираем и недвусмислен начин.

На сайта трябва да можете лесно да откриете пълни данни за търговеца, адреса и електронната му поща, така че да успеете лесно да се свържете с него при проблем.

Винаги проверявайте общите условия на търговеца

Честа практика на някои търговци е да създават неясни и трудно разбираеми общи условия. Добрата практика е те да са написани ясно и разбираемо. Уверете се, че е гарантирано получаването на билета навреме. Също така трябва да проверите дали ви се гарантира пълно възстановяване на платената сума в случай на отмяна на събитието (трябва да имате предвид, че търговецът има възможността да запази правото си да не възстановява цялата сума в случай на извънредни обстоятелства).

Колко са скъпи услугите в България?

Сравнителни данни за държавите от ЕС

В Брой 3, 2011 на списание „Активни потребители“ ви представихме сравнение между цените на основните потребителски стоки в България и други държави членки на ЕС. В таблицата по-долу ви

предоставяме подобна информация и за услугите. Данните са част от Четвъртото издание на Индекса за развитие на пазарите на дребно „Осигуряване на пазари, работещи за потребителя“, което всяка

година се публикува от Главна дирекция „Здраве и защита на потребителите“ на Европейската комисия. В таблицата са обхванати 22 от общо 27-те държави членки на Европейския съюз.

Услуги	EU	AT	BE	BG	CZ	DE	DK	EL	ES	FI	FR	HU	IE	IT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
Газ <20 GJ	21,5	21,4	23,2	11,3	19,8	27,1	26,2		19,8		29,7	13,9	18,4	19,4	29,7	14,9	21,7	7,8	38,1	21,8	27,7	13,2
Газ 20-200GJ	15,5	17,6	15,6	11,4	13,4	17,2	26,2		15,9		15,7	13,3	16,6	17,9	20,9	11,8	16,6	7,8	25,8	16,6	13,0	11,8
Газ >200 GJ	14,3	15,6	14,4	11,7	13,2	15,5	26,2		13,1		14,0	13,2	15,7	18,6	19,7	10,9	14,4	7,6	24,3	16,1	13,0	10,4
Ел. Енергия <1 MWh	0,24	0,27	0,27	0,08	0,28	0,36	0,29	0,11	0,31	0,24	0,16	0,16	0,42	0,29		0,15	0,33	0,10	0,26	0,28	0,23	0,17
Ел. Енергия 2.5 MWh	0,18	0,21	0,21	0,08	0,21	0,25	0,29	0,09	0,18	0,16	0,14	0,16	0,22	0,17	0,11	0,13	0,18	0,10	0,18	0,16	0,17	0,15
Ел. Енергия 5 MWh	0,16	0,19	0,19	0,08	0,14	0,23	0,26	0,11	0,16	0,13	0,12	0,15	0,19	0,20	0,19	0,12	0,16	0,10	0,16	0,14	0,16	0,14
Ел. Енергия 15 MWh	0,16	0,17	0,17	0,08	0,11	0,21	0,23	0,13	0,15	0,11	0,11	0,14	0,18	0,26	0,23	0,11	0,14	0,09	0,14	0,13	0,15	0,13
Ел. енергия >15 MWh	0,15	0,16	0,15	0,08	0,10	0,21	0,23	0,16	0,14	0,10	0,10	0,14	0,15	0,30	0,19	0,11	0,13	0,09	0,13	0,13	0,13	0,13
Текущи сметки втр. пасивни	74	100	29	17	40	63	38	15	105	45	91	28	56	135	30	46	26	30	25	44	44	95
Текущи сметки втр. средни	112	140	58	27	95	89	74	54	178	104	154	76	82	253	46	73	45	83	62	100	74	103
Текущи сметки втр. активни	159	197	82	43	157	115	128	112	304	207	232	144	118	402	56	114	82	142	128	201	125	111
Интернет услуги 0,5-1Mb			24,1	10,17	39,0	29,5		19,4	54,6	25,0	36,2	16,8	20,0	49,7		16,8				14		
Интернет услуги 1-2Mb		34,9		9,43	30,4	34,3	24,9	16,5		29,0		7,8		39,6		17,9		6,12	20,8	18,7	14,4	
Интернет услуги 2-4Mb		29,4	72,5	9,43	38,8		22,7	27,2		35,0		12,5	22		19,9	33,5		11,3	26,9	17	48,3	
Интернет услуги 4-8Mb		15,3	75,6	9	18,2	45,9	28,0	22,4		42,0	34,9	11,6	36,4	22,9	18,8	19,2	52,0	11,6	27,0	20		16,2
Интернет услуги 8-20Mb		25,3	50,9	7,67	26,0	29,0	34,5			40,2	17,9	9,3	32	27,9	21,2	26,3	27,0	7,0	24,6	14	17,4	24,4
Интернет услуги 20+Mb		49	65,4	11,24	50,5		42,4	22,4		47,0	29,9	13,0	46,4		25,8	23,6	62,0	11,6	30,5	20	24,4	44,0
Мобилни услуги - цена за мин	0,13	0,10	0,18	0,05	0,13	0,14	0,10	0,14	0,17	0,07	0,14	0,14	0,10	0,10	0,20	0,11	0,12	0,06	0,11	0,14	0,13	0,13
Телефонни услуги - комб.услуга		53,2	46,8	20,4	43,5	37,8	39,7	38,2	45,3	45,0	39,7	31,3	50,8	40,1	57,4	32,6	35,7	18,0	33,1	31,0	39,5	35,5
Телефонни услуги - слабо потребление		28,8	33,1	14,4	34,2	25,8	31,1	28,0	32,5	27,9	29,4	21,4	41,1	28,8	30,5	20,8	29,0	15,0	25,9	23,1	22,6	27,6
Телефонни услуги - средно потребление		38,5	43,8	21,6	47,8	35,4	37,7	37,9	43,2	45,0	40,4	32,6	52,7	39,4	39,2	25,4	36,3	19,6	32,2	32,0	32,7	31,3
Телефонни услуги - високо потребление		64,8	72,1	38,7	86,1	54,5	56,0	64,3	72,7	86,5	86,5	68,7	72,3	68,8	63,5	40,4	60,7	31,3	47,3	57,0	56,5	51,4
Цена за 10 мин. разговори в страната	0,37	0,49	0,62	0,15	0,62	0,29	0,37	0,31	0,29	0,29	0,36	0,40	0,58	0,22	0,55	0,49	0,37	0,20	0,27	0,29	0,75	0,60

Международен конкурс за български боб

Бобови растения от три държави участват в надпреварата. Вижте класирането

1. Родопски боб от Аржентина

Пакет с надпис „Родопски боб“, дизайн на опаковката, решен в стил „Родопско одеяло“ и печат с произход: Аржентина. Обяснението е, че докато сме се разхождали сред щандовете в супермаркета и сме се вглеждали в дребните надписи върху опаковките, най-вероятно сме пропуснали новината, че и в Аржентина са „пораснали“ Родопи.

2. Български народни танци в Киргистан

Манията на аржентинския боб да се преструва на български завладя и киргистанския боб. Върху опаковката на боб „Идеал“ са изобразени младеж и девойка в български народни носии. За продукта се твърди още, че е „натурален“ (вижте в Брой 5 на списание „Активни потребители“ защо това твърдение е подвеждащо) и че е „Еко“.

Ако се вгледате по-внимателно – бобът е от Киргистан, „Еко“ е името на фирмата дистрибутор, а „натурален продукт“ и „The best“ са две недоказуеми твърдения. Внимавайте да не се вържете и на последната примамка - „Увира за 40 минути“ не значи, че за това време бобът ще е готов за консумация.

3. Печн боб с вод от Гърция

„Печн боб“, който съдържа „боб, домати, сос, вод, сол. Наглед безобидните правописни грешки върху етикетите на вносни хранителни стоки са на път да се превърнат в тенденция за българския пазар. Докато се правим, че не ги забелязваме, няма да си ги поправят.

КАК ДА ПОЛУЧАВАМ СПИСАНИЕ АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ?**1. КАТО СТАНЕТЕ ЧЛЕН НА АСОЦИАЦИЯ АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ****СТАНДАРТНО ЧЛЕНСТВО** – 25 лева за 2011 година, включва:

- Абонамент за списание АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ за съответната календарна година.
- Всички информационни издания на АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ, издадени през 2011 г.
- Разширен достъп до информацията в интернет страницата на асоциацията – достъп до резултатите от тестове на продукти и услуги, статии и полезна информация.

ПЪЛНО ЧЛЕНСТВО – 40 лева за 2011 година, включва:

- Всичко, което получавате чрез „Стандартното членство“ плюс безплатна индивидуална правна консултация с юрист и до 3 писмени консултации от специалисти на АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ при разрешаване на потребителски спорове с търговци и производители.

ОН-ЛАЙН ЧЛЕНСТВО - 15 лева за 2011 година, включва:

- Разширен достъп до информацията в интернет страницата на асоциацията – достъп до резултатите от тестове на продукти и услуги, статии и полезна информация

2. АБОНАМЕНТ ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА – 30 /тридесет/ лева за 10 броя на списанието (издава се фактура).

Най-лесно може да станете член АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ на адрес:

<http://aktivnipotrebiteli.bg/продукти-и-абонаменти>**3. СПИСАНИЕ АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ** може да закупите и от следните обекти за плащане на битови сметки в София и Варна:

Район	Адрес
Гр. Варна	
Приморски	Ул.Роза и ул.Ян Палах
Одесос	Ул.Цар Петър и ул.Ал.Рачински
Аспарухово	жк Аспарухово, Спирка с-у ОУ ХР.Ботев
Младост	Ул.Под игото и ул.Капитан Райчо
Владиславо	жк Владиславо, III м.р. до бл.302
Владиславо	жк Владиславо, II м.р. п-р Кайсиева градина
Одесос	Площад "Мусала"
Гр. София	
Сердика	В сградата на Р-н Сердика
Лозенец	П-р "Римска Стена"
Възраждане	"Женски п-р", Адм.сграда
Слатина	Пазар "Ситняково"
Красно село	Пазар "Красно село"
Триадица	Пазар "Иван Вазов"
Овча купел	Пазар „Овча купел 2"
Искър	Пазар „Дружба 1"
Връбница	Пазар „Връбница"
Подуяне	Пазар „Хаджи Димитър"
Слатина	Пазар "Слатина"
Искър	Пазар „Дружба 2"
Надежда	Пазар „Толстой"
Лозенец	Пазар "Хлад.-Сребърна"
Възраждане	Метростанция Константин Величков
Подуяне	Пазар „Герена"
Младост	Пазар "Младост 4"
Средец	Метростанция Су "Кл.Охридски"
Изгрев	Метростанция Ж.Кюри
Младост	Метростанция Младост
Люлин	Руски пазар, Абонаментно бюро на ЦГМ
Средец	Метростанция Ст."В.Левски"
Студентски	Метростанция ГМДимитров
Средец	Метростанция Сердика
Връбница	Метростанция Обеля
Люлин	Метростанция Западен парк
Люлин	Метростанция Люлин
Младост	До Р-н Младост, Абонаментно бюро на ЦГМ
Младост	жк Младост 2, РУМ Младост
Илинден	Метростанция Вардар
Триадица	бул. „Ст. Тошев", бл. 221А, вх. „Б", партер
Сердика	Бул. „Първа българска армия" и бул. „Каменоделска
Студентска	бул. "Акад.Борис Стефанов", с-у Зимния дворец
Слатина	ул. "Николай Коперник", пред бл.109

Показалец на по-важните теми в списанието**Тестове**

Авиокомпани	8/2010
Антивирусни програми	3/2011
Автомобили - спирачки	2/2011
Батерии	4/2011
Външни хард дискове	4/2011
Вода за уста	7/2010
Детски колички	6/2010
Детски столчета за кола	2/2010
Диетичен хляб	1/2011
Енергоспестяващи лампи	4/2011
Кисело мляко	3/2011
Колбаси	10/2010
Лампи	8/2010
Мобилен интернет	3/2009
Мобилни телефони	4/2010
Мобилни телефони	9/2010
Навигационни системи	6/2010
Прахосмукачки	4/2010
Принтери	4/2009
Принтери	3/2010
Сирене	2/2011
Слънцезащитни продукти	5/2010
Телевизори	1/2011
Тоалетна хартия	1/2010
Фотоапарати	7/2010
Хляб	1/2011
Ютии	9/2010

Проучвания

Здравноосигурителни фондове	1,2,3/2011
Касови банкови преводи	5/2010
Роуминг услуги	2/2010

Справочна информация

Е номера - антиоксиданти	6/2010
Е номера - оцветители	4/2010
Електроуреди рециклиране	5/2010
Е номера - консерванти	5/2010
Миешки препарати - символи	2/2010
Символи на пластмасите	2/2011
Сравнение на цени България-ЕС	3,4/2011

Опасни стоки

Вид на стоката

Домакински електроуред

Описание на продукта

Електрическа кана, марка NEO, модел KE-1700, с нанесена маркировка за съответствие „CE“, с инструкция за употреба на български език.

Страна на произход

Китай

Вносител

„К и К Електроникс“ ЕАД, бул. „Цариградско шосе“ 361, гр. София

Опасност/естество на риска:

Електрическата кана е проектирана и изработена по начин, който не осигурява електрическа и механична устойчивост на контактната система на уредния съединител при 10 000 цикъла, тъй като каната не е годна за по-нататъшна употреба след 3 800 цикъла.

Предприети действия

Издадена е Заповед за забрана за разпространението и за изтегляне от пазара на продукта.

Вид на стоката

Играчки

Описание на продукта

Играчки с шнур за теглене от дете – локомотив с цистерна, изработени от твърда пластмаса, с оцветена в розово каросерия, с жълти покрив и комин, с лилава предна част и зелени колела, с жълта цистерна, разноцветни лепенки и зелени колела, със закрепен в предната част на играчката розов шнур, завършващ със зелена халка, опаковани в мрежа, която е затворена чрез пластмасова скоба, без посочени марка и модел, с цена 4,90 лв.

Страна на произход

Китай

Вносител

Дима-М 91“ ООД, гр. София, ул. “Каймакчалан” № 75

Опасност/естество на риска:

Задушаване и удушаване, причинени от наличието на лесноотделящи се дребни части в играчката и установената по-голяма дължина на шнура за теглене.

Играчка е предназначена за деца под 36 месеца. Наличието на лесноотделящи се дребни части носи висок риск от задушаване при поглъщане. Установената по-голяма дължина на шнура за теглене води и до риск от удушаване.

Предприети действия

Издадена е Заповед за забрана за разпространението и за изтегляне от пазара на опасния продукт.

Актуален списък с всички опасни стоки, забранени за реализация на българския пазар, може да бъде намерен в интернет страницата на Комисията за защита на потребителите на адрес: <http://bit.ly/coNXN9> и в страницата на Държавна агенция по метрологичен и технически надзор на адрес <http://bit.ly/cTkGe0>

В следващия брой четете:

**Сравнителен тест
на 10 марки типов хляб**

Тест на видеокамери

**Тест на батерии за
еднократна употреба**

**АКТИВНИ
ПОТРЕБИТЕЛИ**

ул. Врабча 26, София 1504
тел. 989 01 06, bnar@bnar.org
www.aktivnipotrebiteli.bg

Активни потребители не публикува
търговски реклами. То се издържа
само от вас. Купувайки списанието,
вие поддържате независимостта му
от интересите на търговците!

